

Ankara Sanayi Odası

HOLLANDA ÜLKE NOTU

Uluslararası İlişkiler ve Dış Ticaret Müdürlüğü

Ekim 2025

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	Hollanda Krallığı
Nüfus	18.048.000 (Nisan 2025, IMF)
Dil	Felemenkçe, Frizce (Frizya'da), Papiamentu (Bonaire'de), İngilizce (Sint Eustatius ve Saba'da)
Yüzölçümü	41.528 km2
Başkenti	Amsterdam (Hükümet Merkezi Lahey)
Başlıca Şehirleri	Amsterdam, Rotterdam, The Hague (Lahey), Utrecht Eindhoven, Tilburg
Yönetim Biçimi	Anayasal Monarşi, Parlamenter Demokrasi
Devlet Başkanı	Kral Willem-Alexander
Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar	BM, Avrupa Birliği (European Union - EU), Benelux (Belçika Hollanda Lüksemburg Ekonomik Birliği), CE (Avrupa Konseyi), EAPC (Avrupa - Atlantik Ortaklık Konseyi), EBRD (Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası), EIB (Avrupa Yatırım Bankası), G-10, IADB (Amerika Bölgesi Kalkınma Bankası), IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), IBRD (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası), IFC (Uluslararası Finansman Kurumu), IMF (Uluslararası Para Fonu), OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü), , NATO, OSCE (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü), WTO (Dünya Ticaret Örgütü).
Para Birimi	Avro (€)

ANKARA'DAKİ HOLLANDA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Ekselansları Joep Wijnands
Hollanda'nın Türkiye Büyükelçisi

Joep Wijnands, 2022 tarihinden bu yana Hollanda Krallığı'nın Türkiye Cumhuriyeti nezdindeki Büyükelçisi olarak görev yapmaktadır.

Öne Çıkan Görevleri:

- Hollanda Dışişleri Bakanlığı'nda görev yapmıştır.
- Macaristan/Budapeşte'de misyon şefi yardımcısı olarak görev almıştır.
- Litvanya/Vilnius'ta ve Roma'da Hollanda Büyükelçisi olarak bulunmuştur.
- Hollanda'da Güvenlik Politikası Direktörü olmuştur.
- Hollanda Savunma Bakanlığı'nda Politika Genel Müdürü olarak çalışmıştır.

ÜLKEYE GENEL BAKIŞ

Hollanda Krallığı, Batı Avrupa'da stratejik konuma sahip bir ülke olmuştur. Doğusunda Almanya, güneyinde Belçika ile kara sınırı bulunmaktadır. Batısı ve kuzeyi ise Kuzey Denizi'ne açılmaktadır. Ayrıca Karayipler'de Curaçao, Aruba ve Sint Maarten gibi özerk ülkeleri de bünyesinde barındırmaktadır.

Ülkenin nüfusu 17,5 milyonu aşmış olup Avrupa'nın en yoğun nüfuslu ülkelerinden biri olmuştur. Nüfusun önemli bir kısmı Randstad bölgesinde (Amsterdam, Rotterdam, Lahey, Utrecht) yaşamaktadır. Kentleşme oranı %90'ın üzerindedir.

Hollanda, güçlü tarım ve lojistik altyapısı ile öne çıkmıştır. Dünya çapında ikinci büyük tarım ihracatçısı konumundadır. Aynı zamanda enerji dönüşümü, yenilenebilir enerji yatırımları ve yüksek teknoloji sektörleriyle dikkat çekmektedir. Rotterdam Limanı ve Schiphol Havalimanı ülkeyi Avrupa'nın lojistik merkezlerinden biri haline getirmektedir.

İnsani Gelişmişlik Endeksi'nde üst sıralarda yer alan ülke, eğitim, sağlık ve yaşam kalitesi göstergelerinde yüksek standartlara sahiptir. Hollanda, demokratik kurumları, hukukun üstünlüğü ve refah devleti uygulamalarıyla öne çıkan bir Avrupa ülkesi olmuştur.

SİYASİ DURUM

Hollanda Krallığı, parlamenter monarşi çerçevesinde anayasal bir monarşi ile yönetilmektedir. Devlet Başkanı Kral Willem-Alexander 2013 yılında tahta çıkmıştır. Yürütme yetkisi, Başbakan

ve Bakanlar Kurulu tarafından kullanılmaktadır. Genel seçimler dört yılda bir yapılmaktadır. Son genel seçimler 2021 yılında gerçekleştirilmiştir.

Ülkede siyasi sistem, güçlü demokratik kurumlar ve çok partili koalisyon hükümetleri ile şekillenmiştir. Koalisyon pazarlıkları çoğu zaman uzun sürmekte ve yönetim biçimini belirgin şekilde etkilemektedir. Yönetişim ve yargı bağımsızlığı alanlarında yüksek standartlara sahip olan Hollanda, şeffaflık ve hesap verebilirlik açısından Avrupa'nın önde gelen ülkeleri arasında yer almaktadır.

Kamu yönetimi etkinlik, dijitalleşme ve vatandaş odaklı hizmet anlayışı ile öne çıkmıştır. Uluslararası hukuk ve tahkim mekanizmaları konusunda güçlü bir aktör olan Hollanda, Lahey'de bulunan uluslararası mahkemeler aracılığıyla küresel ölçekte adalet ve hukukun üstünlüğüne katkı sağlamaktadır.

ASO İLE HOLLANDA KRALLIĞI BÜYÜKELÇİLİĞİ İLİŞKİLERİ

Odamız, Hollanda ile ekonomik ve sektörel iş birliklerini geliştirmek amacıyla Büyükelçilik ile yakın temaslar kurmuştur. Bu kapsamda Ankara'da düzenlenen iş forumları, ikili görüşmeler ve heyet ziyaretleri öne çıkmıştır. Hollanda Büyükelçiliği'nin ticaret ve yatırım odaklı etkinliklerine Odamız aktif katılım sağlamış, karşılıklı ilişkilerin kurumsal düzeyde güçlenmesine katkıda bulunulmuştur. Ayrıca, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Burcu Özbozkurt, TOBB KGK etkinliği kapsamında BE Yardımcısı Nathalie Lintvelt'i Odamızda konuk etmiş ve Hollanda resepsiyonuna katılım sağlamıştır.

TÜRKİYE-HOLLANDA İLİŞKİLERİ

- Diplomatik ilişkilerin kurulduğu 1612 yılından bu yana Türkiye ve Hollanda, köklü ve dostane ilişkiler içinde olup NATO ve çeşitli uluslararası platformlarda ortak görüş ve iş birliği geliştirmektedirler.
- 1612'de başlayan diplomatik ilişkilerden sonra Hollanda Kraliyet ailesinden Türkiye'ye yapılan ilk resmi ziyaret 2001 yılında gerçekleşmiş; bu ziyaret iki ülke arasındaki ekonomik, ticari ve kültürel ilişkilerin derinleşmesine önemli katkı sağlamış, ilerleyen

süreçte 2008’de DEİK ile Hollanda İş Konseyi’nin kurulmasıyla ekonomik ilişkilerin kurumsal zemini güçlendirilmiştir.

- Hollanda Dışişleri Bakanı 2024 yılında ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir.
- Hollanda, 2002-2024 döneminde Türkiye’ye yaklaşık 28 milyar dolar doğrudan yatırım yaparak ülkemizdeki en büyük yabancı yatırımcı ülke konumunda olmuştur; aynı dönemde Türkiye’den Hollanda’ya yapılan doğrudan yatırımlar ise 1,5 milyar dolara ulaşmıştır.
- İkili ticaret hacmi 2023 itibarıyla yaklaşık 13 milyar dolar seviyesindedir; Hollanda Türkiye’nin Avrupa’daki en büyük ticaret ortaklarından biridir.
- Hollanda, Türkiye’nin AB üyelik sürecinde önemli bir aktör olmuş; zaman zaman eleştirel tutum sergilese de Türkiye-AB ilişkilerinde etkin rol oynamıştır.
- İki ülke arasında dönem dönem siyasi gerilimler yaşansa da 2018’den itibaren ilişkilerde normalleşme sürecine girilmiş, karşılıklı üst düzey ziyaretler ile siyasi ve ekonomik diyalogun geliştirilmesi sağlanmıştır.
- Hollanda’da yaşayan Türk toplumu yaklaşık 500 bin kişi ile Avrupa’daki en büyük Türk diasporalarından birini oluşturmaktadır; bu topluluk iş dünyası, siyaset, kültür ve spor alanlarında aktif rol üstlenmektedir.
- Ülkemizi 2024 yılında ziyaret eden Hollandalı turist sayısı 1,2 milyon civarına ulaşmıştır.
- İki ülke NATO çerçevesinde özellikle Baltık ülkeleri ve Karadeniz güvenliği konularında yakın iş birliği yürütmektedir.
- Enerji ve yeşil dönüşüm alanında Hollanda’nın liman lojistiği ve yenilenebilir enerji konularındaki deneyimi Türkiye için stratejik iş birliği imkânı sunmaktadır.
- Kültürel ilişkiler kapsamında Amsterdam ve Rotterdam gibi şehirlerde düzenlenen Türk kültür festivalleri, iki ülke halkları arasında karşılıklı anlayış ve bağları güçlendirmektedir.
- TOBB Ankara Kadın Girişimciler Kurulu 30 Eylül 2025 tarihinde Hollanda Büyükelçi Yardımcısı Nathalie Lintvelt’i ziyaret etmişlerdir.

ANKARA’DAN HOLLANDA’YA ULAŞIM

Ankara’dan Hollanda’ya haftada birkaç kez direkt uçuş bulunmaktadır.

HOLLANDA EKONOMİSİ

Hollanda ekonomisi, özel sektör ve kamu sektörünün her ikisinin de önemli roller oynadığı karma bir pazar ekonomisi niteliği taşımaktadır. Ekonomi güçlü bir uluslararası yönelime sahiptir. Hollanda, ticaret ve yüksek düzeyli finansal ve mesleki hizmetleri ile ünlenmiş, dünyadaki en zengin ve refah seviyesi yüksek ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır.

Oldukça dışa açık olan ekonomi dış ticarete ve finansal hizmetlere bağımlıdır. Ekonominin ana sektörleri nakliye/lojistik, kimya sanayi, ticaret ve hizmetlerden oluşmaktadır. İmalat sanayi Hollanda’da, Almanya, Fransa ve İtalya gibi diğer Avrupa ülkelerinde olduğundan daha az baskın durumdadır.

Endüstriyel aktiviteler esas olarak gıda işleme, kimyasallar, petrol işleme ve elektrikli makineler üzerine yoğunlaşmıştır. Bilgi iletişim teknolojileri sektörü halen GSMH artışına %20 civarında katkıda bulunmaktadır. Tarım ve gıda ile kimyasallar gibi daha geleneksel sektörlerde biyoteknoloji giderek artan önemde bir rol oynamaktadır.

Hollanda önemli bir tarım ülkesi olup, anakara topraklarından geçen 3 büyük nehir ülke tarım hayatı için önemli bir rol oynarken toprakların %32’si tarım için kullanılmaktadır. Özellikle süt ve süt ürünleri işletmeciliği de oldukça ileri seviyelerdedir. Patates, şeker pancarı, buğday ve tahıllar Hollanda tarım ürünleri arasında en çok ihraç edilen tarım ürünleridir yine bahçecilik ve seracılık son derece gelişkin ve önemli bir dış gelir kaynağıdır.

DETAYLI SEKTÖREL ANALİZ

Hollanda ekonomisi, tarım, sanayi ve hizmetler olmak üzere üç temel sektör üzerine inşa edilmiştir. Tarım sektörü ekonomide küçük bir paya sahip olmasına rağmen yüksek teknolojiye dayalı üretim yöntemleri sayesinde ülke, ABD’den sonra dünyanın en büyük ikinci tarım ürünleri ihracatçısıdır. Seracılık, çiçekçilik, süt ürünleri, sebze ve meyve üretimi Hollanda’nın öne çıkan tarımsal faaliyetleridir. 2023 yılında Hollanda’nın tarımsal ihracatı

yaklaşık **123 milyar avro** olarak gerçekleşmiş, bu rakam ülkeyi küresel tarım ticaretinde stratejik bir aktör haline getirmiştir.

Sanayi sektörü, ekonomide yaklaşık **%18-20** düzeyinde bir paya sahiptir. Sanayi içinde özellikle **kimya, petrokimya, rafineri, makine ve elektronik, ilaç ve biyoteknoloji ile gıda işleme** kolları öne çıkmaktadır. Shell, AkzoNobel, DSM gibi dev firmalar kimya ve enerji alanında küresel ölçekte faaliyet gösterirken, **ASML** dünyanın en büyük litografi makinesi üreticisi olarak Hollanda'yı yarı iletken ekipman üretiminde lider konuma taşımaktadır. Philips ve Heineken gibi firmalar da elektronik, sağlık teknolojileri ve gıda sektöründe Hollanda'nın uluslararası gücünü temsil etmektedir.

Hizmet sektörü ise Hollanda ekonomisinin temel taşı olup toplam GSYİH'nin yaklaşık **%75-80**'ini oluşturmaktadır. Finans, bankacılık, sigortacılık, danışmanlık, lojistik ve ulaştırma hizmetleri bu alanda öne çıkmaktadır. Amsterdam Avrupa'nın önemli finans merkezlerinden biri olarak öne çıkarken, Rotterdam Limanı Avrupa'nın en büyük limanı ve Amsterdam Schiphol Havalimanı kıtanın en işlek hava ulaşım merkezlerinden biridir. Turizm de hizmet sektöründe önemli bir yer tutmakta; 2023 yılında ülkeyi yaklaşık **22 milyon turist** ziyaret etmiştir.

Dış ticaret, Hollanda ekonomisinin en güçlü yönlerinden biridir. 2023 yılında ülkenin mal ihracatı yaklaşık **741,8 milyar ABD doları**, ithalatı ise **664,1 milyar ABD doları** olarak gerçekleşmiş, böylece Hollanda **77 milyar dolar** dış ticaret fazlası vermiştir. Başlıca ihraç ürünleri arasında **makinelere ve elektrikli cihazlar (%25), kimyasal ürünler (%20), farmasötikler, rafine petrol ürünleri, tarım ve gıda ürünleri ile çiçekçilik ürünleri** yer almaktadır. İthalatta ise **ham petrol ve doğal gaz, makinelere, taşıt araçları, elektronik cihazlar, kimyasallar, tekstil ve gıda ürünleri** öne çıkmaktadır. Enerji ihtiyacında ithalata bağımlı olan Hollanda, Groningen doğal gaz sahasındaki üretimi çevresel nedenlerle kademeli olarak azaltmış, buna karşılık **yenilenebilir enerji** ve **yeşil hidrojen** yatırımlarına hız vermiştir.

Genel olarak Hollanda ekonomisi, yüksek katma değerli sanayi ürünleri, tarımsal üretim ve gıda işleme, finans ve lojistik hizmetleri ile Avrupa'nın en dışa açık ve rekabetçi ekonomilerinden birini temsil etmektedir. İhracata dayalı ekonomik yapı, ithal edilen enerji ve hammaddelerin işlenerek yüksek katma değerli ürünlere dönüştürülmesini sağlamaktadır.

Bu durum, Hollanda'yı hem Avrupa Birliği içinde hem de küresel ölçekte **lojistik, ticaret, finans ve yüksek teknoloji merkezi** konumuna getirmiştir.

ÖNDE GELEN HOLLANDALI ŞİRKETLER VE SEKTÖRLER

Hollanda'nın küresel ölçekte en bilinen şirketlerinden biri **Royal Dutch Shell**'dir. Dünyanın en büyük enerji şirketlerinden olan Shell, petrol, doğal gaz ve enerji ticareti alanlarının yanı sıra yenilenebilir enerji ve sürdürülebilir çözümler üzerine yaptığı yatırımlarla uluslararası arenada lider konumdadır.

- **Unilever**, gıda, temizlik ve kişisel bakım ürünleri alanında dünyanın en büyük çok uluslu şirketlerinden biridir. Çift merkezli yapısıyla hem Hollanda hem de İngiltere'de köklü bir geçmişe sahiptir ve global markalarıyla dünyanın hemen her ülkesinde faaliyet göstermektedir.

- **Philips**, elektronik ve sağlık teknolojileri sektöründe öne çıkan en büyük Hollanda şirketlerinden biridir. Özellikle tıbbi cihazlar, görüntüleme teknolojileri ve tüketici elektroniği ürünleriyle küresel ölçekte bilinir.

- **ASML**, yarı iletken sektöründe dünyanın lider litografi makinesi üreticisi olarak teknoloji dünyasının en stratejik şirketlerinden biridir. Mikroçip üretiminin kalbinde yer alan bu şirket, Hollanda'nın küresel teknoloji rekabetinde sahip olduğu en önemli güçtür.

- **Heineken**, dünyanın en büyük bira üreticilerinden biri olup 70'in üzerinde ülkede faaliyet göstermektedir. Hollanda'nın tarım ve gıda işleme sektöründeki küresel başarısının en bilinen temsilcilerindendir.

- **ING Group**, bankacılık ve finans sektöründe Avrupa'nın en büyüklerinden biri olup dünya genelinde milyonlarca müşteriye hizmet vermektedir. Sigortacılık ve finansal hizmetlerde de güçlü bir konuma sahiptir.

- **AkzoNobel**, boya ve kaplama ürünlerinde dünya liderlerinden biri olup sürdürülebilir üretim ve inovatif çözümleriyle uluslararası pazarda güçlü bir aktördür.

- **FrieslandCampina**, dünyanın en büyük süt ürünleri kooperatiflerinden biridir. Peynir, süt tozu, tereyağı ve bebek mamaları dahil olmak üzere geniş ürün yelpazesıyla Hollanda'nın

tarım ve gıda sektöründeki rekabet gücünü temsil etmektedir.

HOLLANDA’NIN DIŞ TİCARETİ

Hollanda’nın pazar potansiyeli büyük ölçüde lojistik gücü, yeniden ihracat kapasitesi ve tarımsal üretimindeki yüksek verimlilikten kaynaklanmaktadır. Hollanda’nın dış ticareti, özellikle mineral yakıtlar, makine-elektrikli cihazlar, kimya-ilaç ürünleri ve tarım/gıda ihracatıyla şekillenmektedir. Ülkenin **dış ticareti genellikle fazla vermekte**, bu da Hollanda ekonomisinin güçlü yönlerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Hollanda, iş yapma kolaylığı endeksinde **42. sırada** yer almaktadır.

Hollanda’nın ihracatında en önemli kalemler mineral yakıtlar ve petrol türevleri, makine ve mekanik cihazlar, elektrikli cihazlar, kimya ve ilaç ürünleri ile tarım ve gıda ürünleridir (**sebze, çiçekçilik, süt ürünleri**). Ayrıca taşıt araçları ve denizcilik ekipmanları da dikkat çeken diğer ihracat kalemleri arasındadır.

İthalat tarafında ise **mineral yakıtlar, makineler ve mekanik cihazlar, elektrikli cihazlar, ilaç ve tıbbi ürünler, plastik ve mamulleri ile tarımsal hammaddeler** öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra çeşitli tüketim malları da Hollanda’nın ithalatında önemli bir paya sahiptir.

Ülkenin en çok ithalat ve ihracat yaptığı ülke Almanya’dır (2024).

En çok ithalat yapılan başlıca ülkeler sırasıyla;

- Almanya (127,6 Milyar \$),
- Çin (99,4 Milyar \$),
- Belçika (58,2 Milyar \$),
- ABD (49,5 Milyar \$) ve
- Fransa (35,8 Milyar \$)’dır. Türkiye bu listede **22. sırada (6,05 Milyar \$)** yer almaktadır.

En çok ihracat yapılan başlıca ülkeler sırasıyla;

- Almanya (165,3 Milyar \$),

- Belçika (111,6 Milyar \$),
- Fransa (63,9 Milyar \$),
- İngiltere (51,5 Milyar \$) ve
- ABD (45,7 Milyar \$)'dır. Türkiye bu listede 17. sırada (8,12 Milyar \$) yer almaktadır.

Tablo 1: Hollanda'nın Ürün Bazında İthalat Sıralaması

Ülkenin en fazla ithal ettiği ürünler:	Tutar
27- Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler, mineral mumlar	111,992 Milyar \$
84- Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar ve bunların parçaları	76,12 Milyar \$
85- Gümüş oksitli elektrik pilleri, bataryalar	71,26 Milyar \$
90-Optik, fotoğrafik, sinematografik, ölçme, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi alet ve cihazlar; bunların aksam ve parçaları	39,10 Milyar \$
87- Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların aksam ve parçaları	34,73 Milyar \$

Kaynak: TradeMap

Tablo 2: Hollanda'nın Ürün Bazında İhracat Sıralaması

Ülkenin en fazla ihraç ettiği ürünler:	Tutar
27- Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler, mineral mumlar	105,9 Milyar \$
84- Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar ve bunların parçaları	99,07 Milyar \$
85- Gümüş oksitli elektrik pilleri, bataryalar	63,53 Milyar \$
90-Optik, fotoğrafik, sinematografik, ölçme, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi alet ve cihazlar; bunların aksam ve parçaları	47,23 Milyar \$
30- Farmasötik ürünler	38,54 Milyar \$

Hollanda'nın ithalat potansiyeline göre öne çıkan ürünler ve sektörler

1- İlaç ve Kimya

- 300490 – Diğer ilaçlar (dozlandırılmış veya perakende ambalajlı)
- 293339 – Heterosiklik bileşikler
- 330499 – Diğer kozmetik/güzellik müstahzarları

2- Tarım ve Hayvancılık

- 020714 – Tavuk eti (dondurulmuş)
- 070200 – Domates (taze veya soğutulmuş)
- 080610 – Taze üzüm

3- Demir Çelik ve Metal

- 730890 – Demir veya çelikten inşaat aksamı

- 820730 – Matkap uçları
- 840890 – Dizel/benzin motor parçaları

Not: Potansiyel sektörler arasından ilk üç sektör ve bunları içeren ilk üç ürün grubu sıralamaya dahil edilmiştir.

Kaynak: kolayihracat.gov.tr

HOLLANDA İLE TİCARET VE YATIRIMIN ANALİZİ

Fırsatlar

- **Lojistik gücü:** Avrupa'nın en büyük limanlarından Rotterdam sayesinde güçlü ticaret altyapısı.
- **Yüksek refah:** Kişi başı GSYİH 77 bin \$ seviyesindedir. Eğitim, sağlık ve yaşam kalitesi oldukça yüksektir.
- **Dış ticaret fazlası:** 2024'te 722 milyar \$ ihracata karşılık 635 milyar \$ ithalat gerçekleşmiş, 87 milyar \$ fazla vermiştir.
- **Çeşitli sektörlerde üstünlük:** Makine, elektrik-elektronik, kimya, ilaç ve tarım ihracatta öne çıkmaktadır.
- **Türkiye için potansiyel:** Türkiye'nin ihracatı güçlüdür ancak daha da artış imkânı vardır. Özellikle tekstil, otomotiv, makine-elektrik, plastik, gıda ve medikal cihazlarda fırsatlar öne çıkmaktadır.

Zorluklar

- **Rekabetçi pazar:** Türkiye'nin Hollanda'nın toplam ithalatındaki payı %0,8 civarındadır. Rekabet yoğun ve standartlar yüksektir.
- **Yüksek maliyet:** İşgücü ve lojistik maliyetleri yüksektir.
- **Tarımda kısıtlılık:** Tarımsal üretim güçlü olsa da bazı ürünlerde dışa bağımlıdır; ancak AB regülasyonları sıkıdır.
- **Regülasyon ve standartlar:** AB mevzuatına uyum zorunluluğu vardır.

- **Küçük nüfus:** Yaklaşık 18 milyonluk nüfus, iç pazarın büyüme potansiyelini sınırlamaktadır.

Dış Ticaret Politikası ve Gümrükler

Hollanda, Avrupa Birliği üyesi olduğundan AB'nin Ortak Ticaret Politikası ve Gümrük Birliği kurallarını uygulamaktadır. Türkiye ile AB arasında yürürlükte olan Gümrük Birliği kapsamında sanayi ürünlerinde gümrük vergisi bulunmamaktadır. İşlenmiş tarım ürünlerinde tavizli rejim uygulanırken, bazı temel tarım ürünlerinde sınırlı istisnalar mevcuttur. Hollanda, AB'nin teknik mevzuatını ve standartlarını uygulamakta olup ürünlerin AB mevzuatına uygun etiketleme ve sertifikasyon gerekliliklerini karşılaması zorunludur. Etiketlerde Felemenkçe (Hollandaca) kullanımı tercih edilmekte, metrik sistem geçerlidir. Bu durum, Türk ihracatçıları için hem fırsatlar hem de teknik uyum zorunluluklarını beraberinde getirmektedir.

Yatırım Ortamı

Hollanda, stratejik coğrafi konumu, Rotterdam ve Amsterdam gibi küresel ölçekte öneme sahip limanları, güçlü lojistik altyapısı ve yatırımcı dostu politikalarıyla Avrupa'nın önde gelen yatırım merkezlerinden biridir. Hukukun üstünlüğü, siyasi istikrar, gelişmiş finans piyasaları ve Ar-Ge'ye verilen önem yatırım ortamını cazip kılmaktadır. Enerji, kimya, yüksek teknoloji, lojistik, gıda işleme ve yenilenebilir enerji sektörlerinde öne çıkan yatırım fırsatları bulunmaktadır. Ancak yüksek yaşam maliyetleri, rekabetçi pazar koşulları ve AB'nin sıkı regülasyonları yatırımcılar için dikkat edilmesi gereken unsurlardır. Türk şirketleri arasında **THY, Vestel, Arçelik, Ülker** ve çeşitli lojistik firmaları Hollanda'da faaliyet göstermektedir.

İş Kültürü ve Günlük Yaşam

Hollanda iş dünyasında doğrudanlık ve şeffaf iletişim ön plandadır. Çalışanlar ve yöneticiler arasındaki hiyerarşi görece düşüktür; kararlar çoğunlukla ortak akıl ve konsensüsle alınır. Güvenilirlik, uzun vadeli iş ilişkilerinde temel unsur olarak görülür. İş hayatında dakiklik son derece önemlidir. Cinsiyet eşitliği ve çeşitlilik iş ortamında hassasiyetle gözetilir. Çalışma saatleri genellikle haftada 36–40 saat arasındadır. İş ortamı resmi görünmese de kurallara uyma konusunda titizlik vardır. Şirket kurma süresi, dijitalleşmiş sistemler sayesinde oldukça kısadır (ortalama 3–4 gün).

Tablo 1- Hollanda'nın Temel Ekonomik Göstergeleri

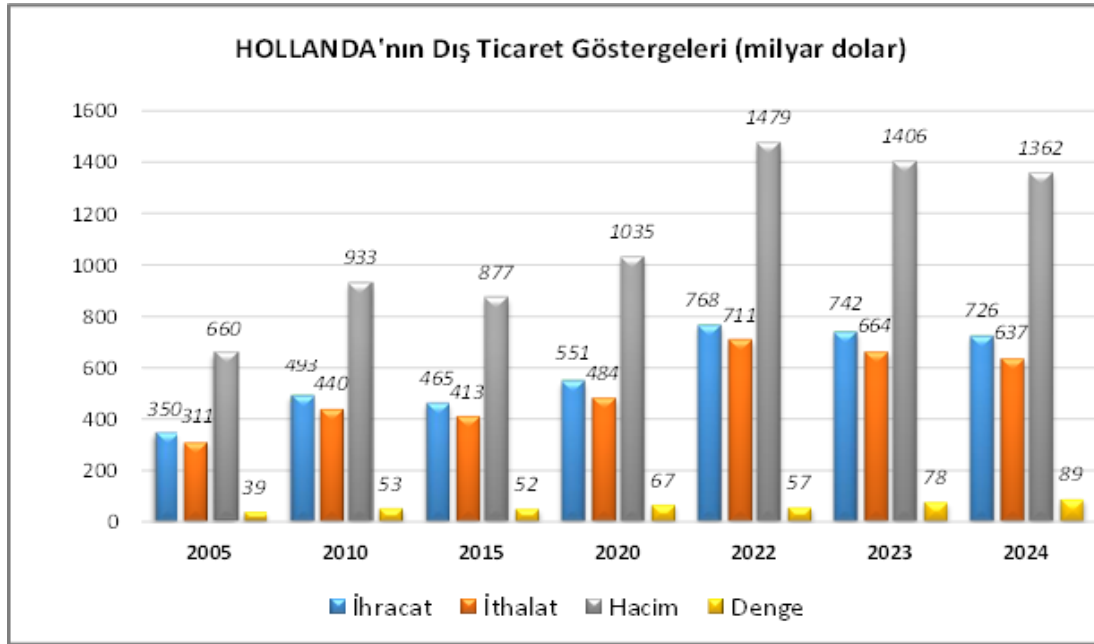
	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH milyar (\$)	1.154	1227	1.272	1.326	1.370	1.416	1.464	1.514
GSYİH Büyüme (%)	0,1	1,0	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (\$)	64.829	68.393	70.480	73.091	75.173	77.372	79.662	82.028
TÜFE (%)	4,1	3,2	2,8	2,3	2,0	2,0	2,0	2,0
Cari İşlemler Dengesi/GSYİH (%)	9,9	9,9	10,4	10,5	10,6	10,6	10,8	10,9
İşsizlik/ Top. İş Gücü (%)	3,6	3,7	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,5
Nüfus (milyon)	17,8	17,9	18,1	18,1	18,2	18,3	18,4	18,5
Kamu Borçları/GSYİH (%)	45,1	43,2	43,3	44,4	44,8	45,4	46,5	47,7

Kaynak: IMF

*Tahmini veriler (Nisan 2025)

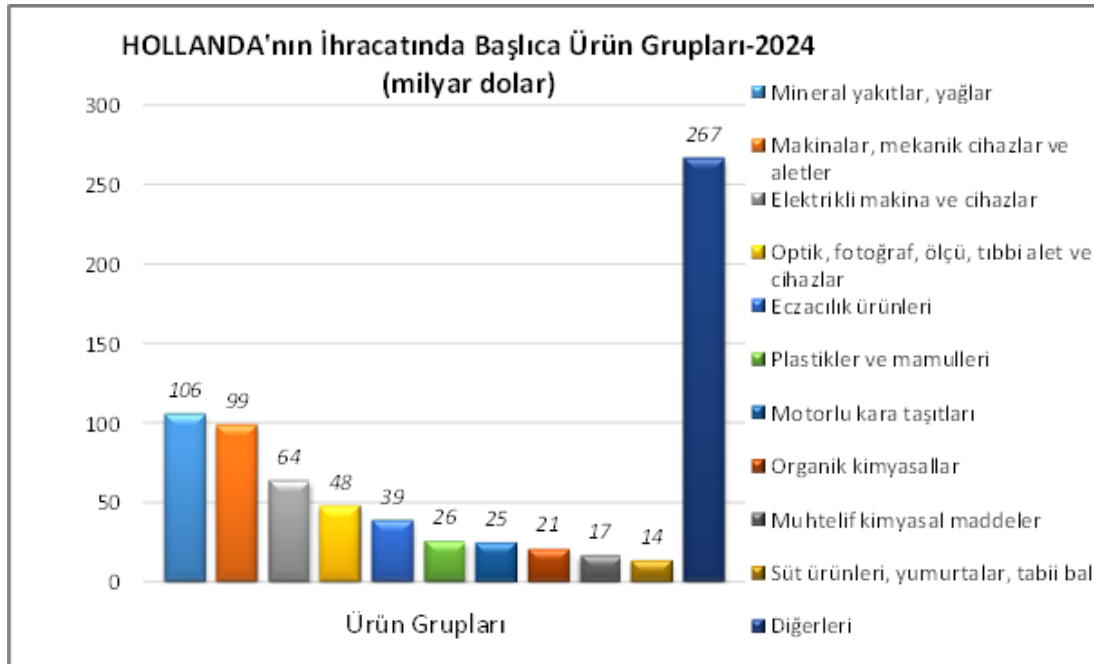
HOLLANDA’NIN DIŞ TİCARETİ

Tablo 1- Hollanda’nın Dış Ticaret Göstergeleri

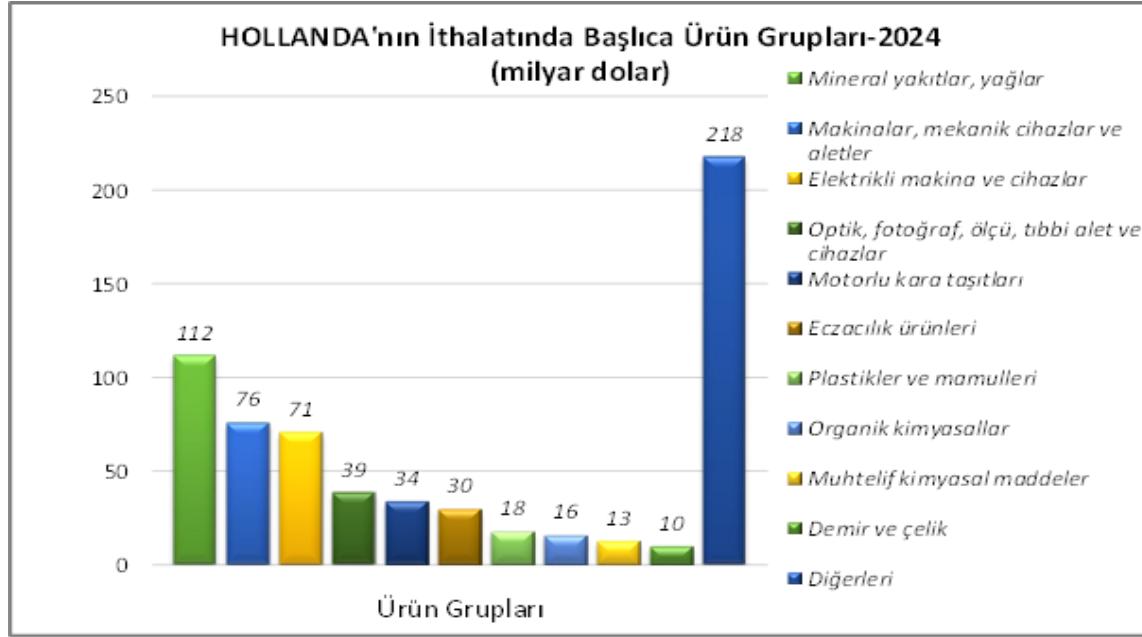
Kaynak: Trademap

Tablo 2- Hollanda’nın İhracatında Başlıca Ürün Grupları

Kaynak: Trademap

Tablo 3- Hollanda'nın İthalatında Başlıca Ürün Grupları

Kaynak: Trademap

TÜRKİYE’NİN HOLLANDA İLE TİCARETİ

Türkiye-Hollanda Dış Ticaretinin Genel Durumu

Türklerle Hollandalılar arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geçmişi 400 yıl öncesine dayanmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu’nun daveti üzerine ilk Hollanda elçisi 1612 yılında İstanbul’a gelmiştir. 1855 yılında Lahey’de açılan büyükelçiliğimize 1859 yılında Yahya Karaca Paşa atanmıştır. O dönemde Osmanlı-Hollanda ilişkilerinde başlıca konu ticarettir. Hollandalı tüccarlar tarafından satın alınan başlıca ürünler, Suriye ve İran’dan ipek, Asya’dan da baharat olmuştur. 17’nci yüzyılda Türkiye, Hollanda’ya yün ve pamuk ihraç etmeye başlamış, Hollanda da buna karşılık İstanbul ve İzmir’e pamuklu ve yünlü kumaş satmıştır. 19’uncu yüzyılda Hollanda’ya ihraç ettiğimiz en önemli ürün tütün olmuştur.

Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye ile Hollanda arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin güçlendirilmesi için 1934’te Türk-Hollanda Derneği kurulmuştur. Derneğin kuruluş anlaşması her iki ülkenin devlet başkanları olan Atatürk ve Kraliçe Wilhelmina tarafından imzalanmıştır. Hollanda’nın çok uluslu şirketi olan Philips bu tarihten çok önce, 1930 yılında,

Türk Philips Ltd. olarak Türkiye’de faaliyete başlamıştır.

1996 yılında AB ile Türkiye arasında imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması ile birlikte diğer Avrupa ülkeleriyle olduğu gibi, Türkiye ile Hollanda arasındaki sanayi ürünleri ticaretinde uygulanan gümrük vergileri kaldırılmış ve bu durum iki ülke arasındaki ticaretin artmasını sağlamıştır.

Diğer AB ülkeleriyle karşılaştırıldığında Hollanda, coğrafi yakınlığı, güçlü lojistik altyapısı ve Rotterdam ile Amsterdam gibi küresel limanları sayesinde Türk ihracatçılarının en çok tercih ettiği Avrupa pazarları arasında yer almaktadır. Türkiye’den Hollanda’ya giden yüklerin büyük kısmı doğrudan denizyolu veya havayolu ile ulaşmaktadır. Hollanda, AB üyesi olduğundan, Gümrük Birliği kapsamında Türkiye’den gelen sanayi ürünleri serbest dolaşıma girmekte ve gümrük vergisi uygulanmamaktadır. Bu durum, Hollanda’yı Türk firmaları açısından Avrupa’ya açılan bir kapı haline getirmektedir.

Bununla birlikte, yüksek yaşam maliyetleri, sıkı çevre standartları ve AB mevzuatına uyum zorunlulukları, ihracatçılar açısından dikkat edilmesi gereken unsurlardır. Hollanda pazarının en cazip yönü, yüksek alım gücüne sahip, talep çeşitliliği geniş ve sürdürülebilir ürünlere öncelik veren bir tüketici kitlesine sahip olmasıdır.

İkili Ticaretin Genel Görünümü

Türkiye ile Hollanda arasındaki ticaret düzenli ve istikrarlı bir seyir izlemektedir. 2024 yılı itibarıyla Türkiye’nin Hollanda’ya ihracatı yaklaşık 10,2 milyar ABD doları, ithalatı ise yaklaşık 6,1 milyar ABD doları seviyesindedir. Bu rakamlarla Hollanda, Türkiye’nin Avrupa’daki en önemli ticaret ortaklarından biridir.

Türkiye’den Hollanda’ya ihraç edilen başlıca ürünler arasında **motorlu taşıtlar ve yan sanayi, tekstil ve hazır giyim, makine ve mekanik cihazlar, elektrik-elektronik ürünler, gıda ve tarım ürünleri (özellikle sebze, meyve ve işlenmiş gıdalar), demir-çelik ve alüminyum ürünleri ile plastik ve kauçuk mamulleri öne çıkmaktadır.** Buna karşılık Hollanda’dan Türkiye’ye ithal edilen ürünler arasında **kimyasallar, ilaç ve medikal ürünler, plastik ve sentetik maddeler, tarım ve hayvancılık ürünleri (özellikle süt ürünleri ve tohumlar), makine ve elektronik cihazlar ile taşımacılık ve lojistik ekipmanları dikkat çekmektedir.**

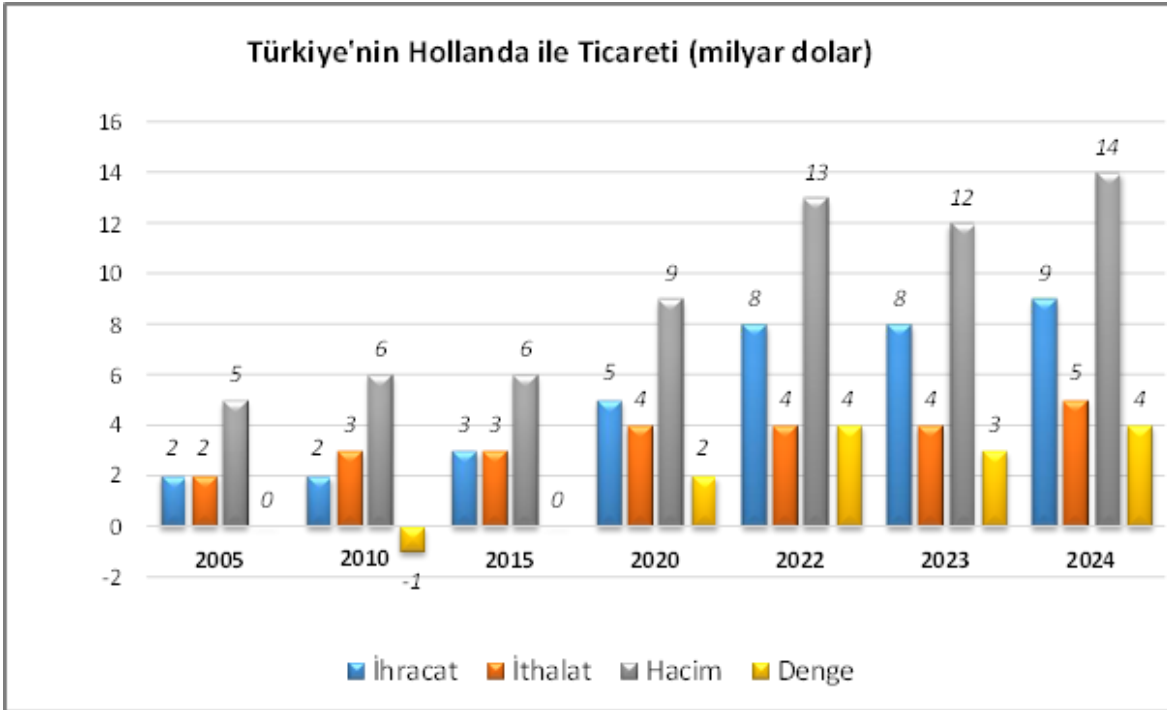
Türkiye – Hollanda Arasındaki Anlaşmalar

İki ülke arasındaki ekonomik ilişkiler uzun bir geçmişe sahiptir. Hollanda, Türkiye'nin Avrupa'daki en büyük yatırımcılarından biridir. Öne çıkan bazı ikili anlaşmalar şunlardır:

- 1953: Türkiye – Hollanda arasında Dostluk, İkamet ve Ticaret Anlaşması,
- 1986: Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması,
- 1996: Türkiye–AB Gümrük Birliği kapsamında ticaretin serbestleştirilmesi (Hollanda da AB üyesi olarak kapsamda),
- 2008: Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (BIT),
- 2012: Türkiye–Hollanda Stratejik İşbirliği Belgesi,
- 2018 sonrası: Yatırım ve ticaret alanında çeşitli iş birliği protokolleri (enerji, lojistik, teknoloji, tarım).

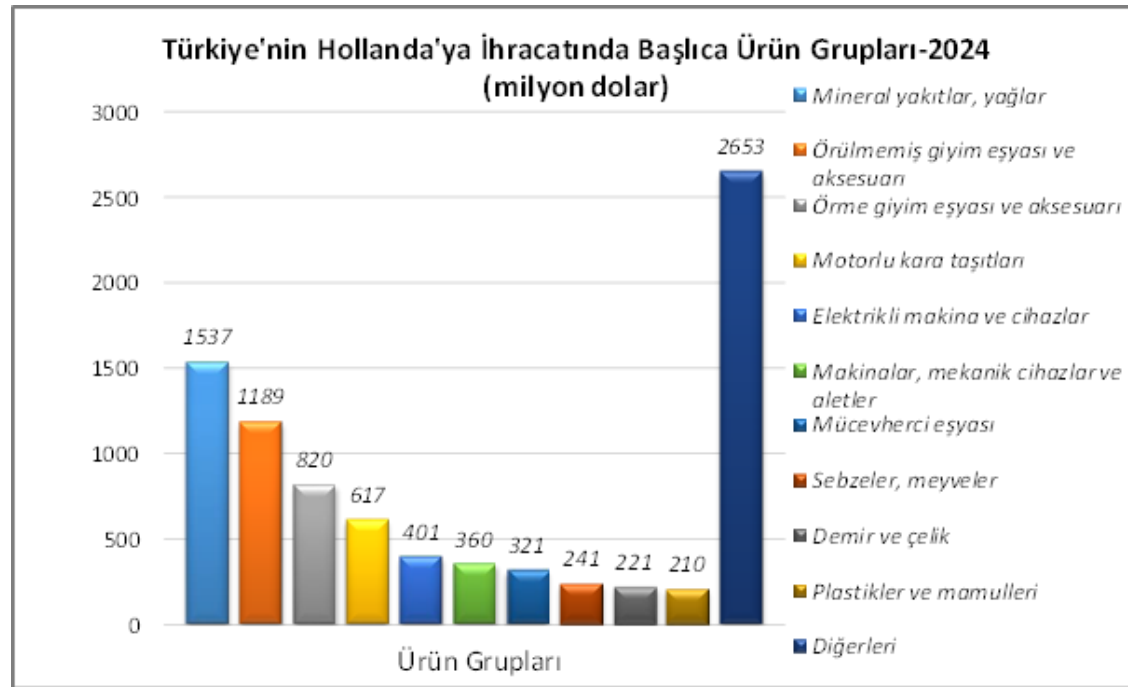
Bu anlaşmalar, iki ülke arasındaki ticaret hacminin büyümesine ve yatırım ilişkilerinin derinleşmesine katkı sağlamıştır.

Tablo 1- Türkiye'nin Hollanda ile Ticareti

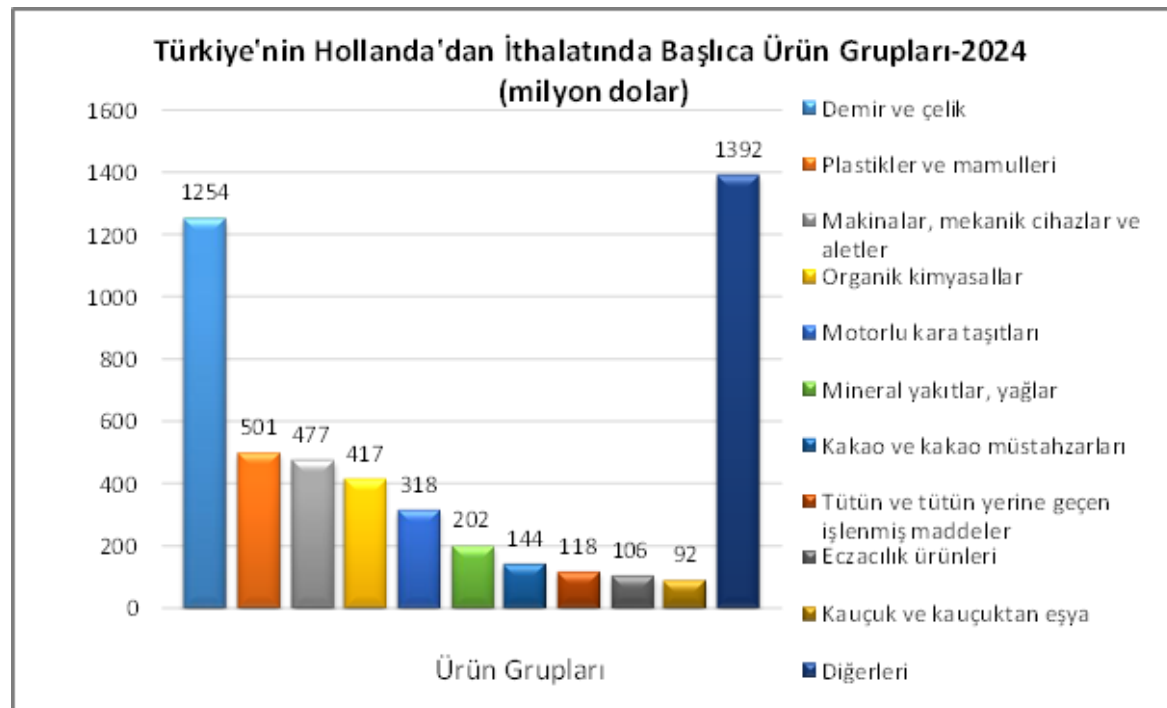
Kaynak: TÜİK

Tablo 2- Türkiye'nin Hollanda'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

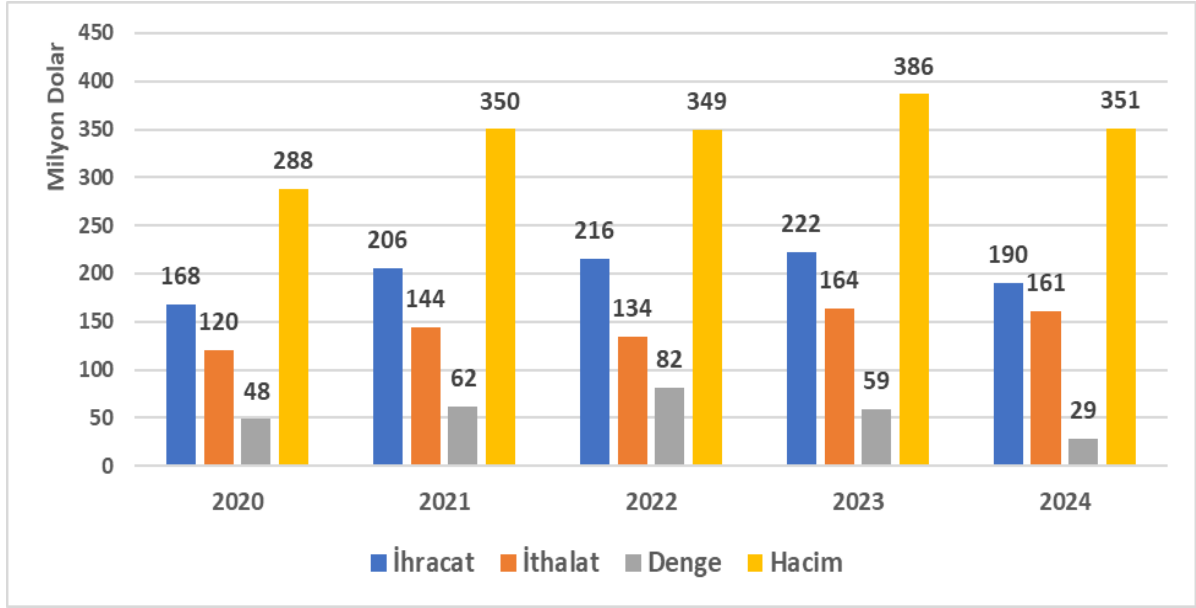
Tablo 3- Türkiye'nin Hollanda'dan İthalatında Başlıca Ürünler

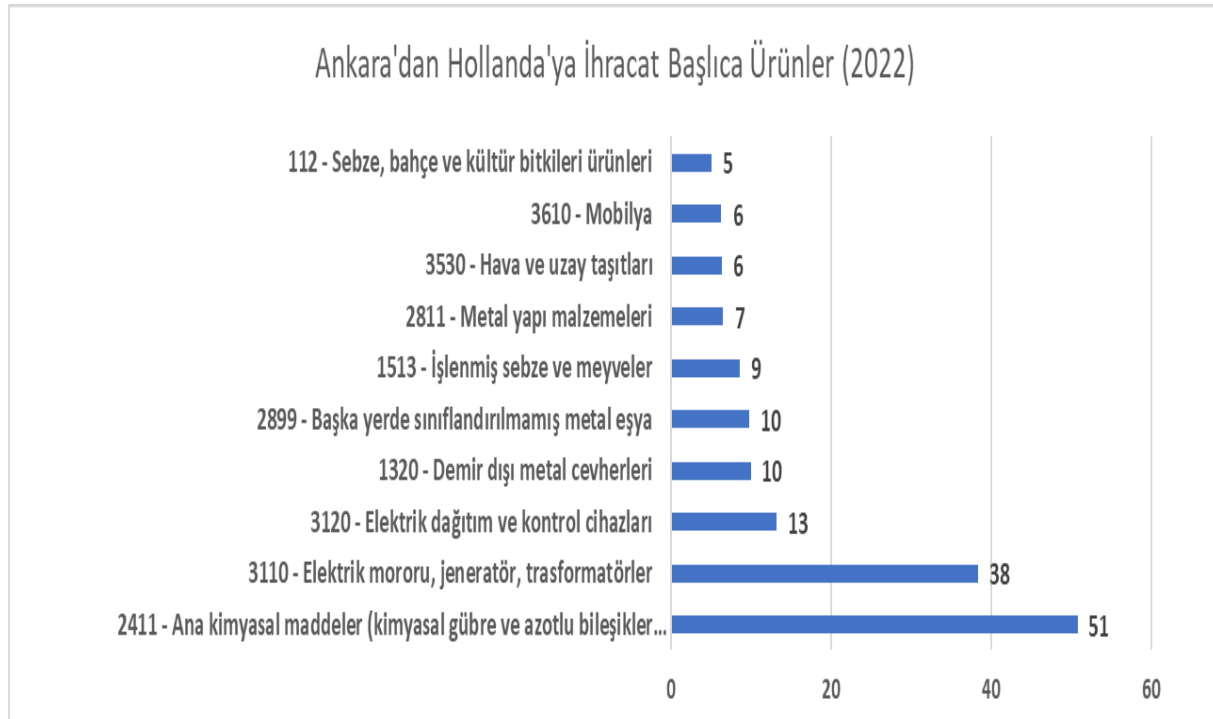
Kaynak: Trademap

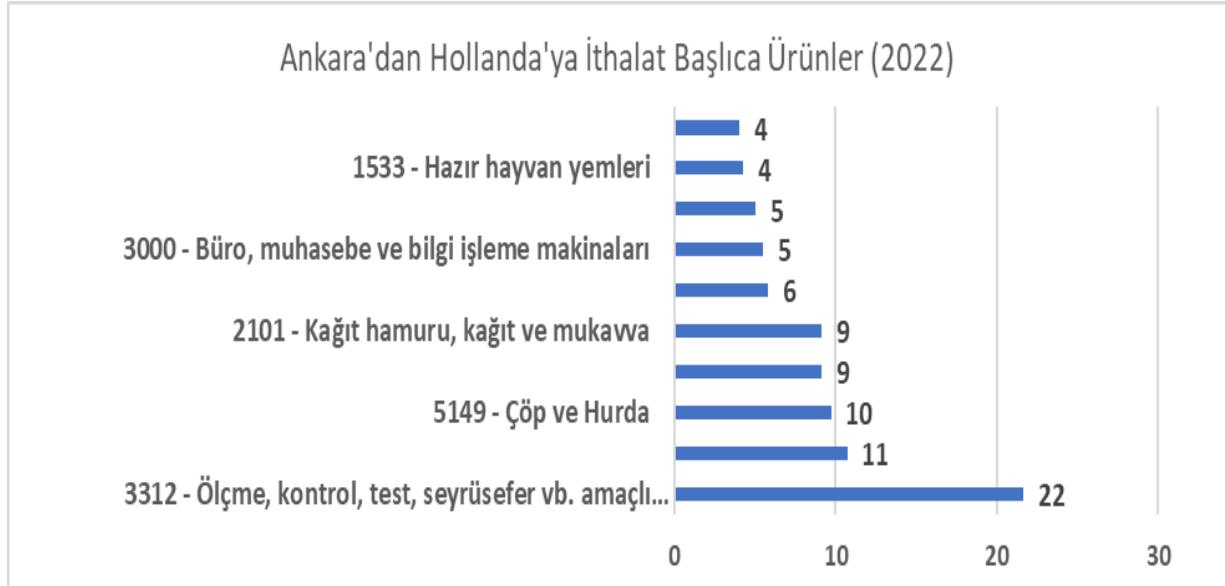
ANKARA İLE HOLLANDA ARASINDAKİ DİŞ TİCARET

Tablo 1- Ankara ili Hollanda Arasındaki Dış Ticaret

Tablo 2- Ankara ile Hollanda Dış Ticaretinde Başlıca Ürünler, Milyon \$ (2022)

HOLLANDA’NIN DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLARI

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Hollanda’ya yönelen doğrudan yabancı sermaye yatırım stoklarının %60’ından fazlası AB kaynaklıdır.

Hollanda, 2023 yılı itibariyle 3 trilyon dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 4. sırada bulunmaktadır (ABD 13 trilyon dolar ile 1., Türkiye 157 milyar dolar ile 43., UNCTAD- 2025). Avro Bölgesi merkezli firmalar, DYY stoklarının neredeyse yarısını (%46) ellerinde bulundurmaktadır. ABD, Lüksemburg, İngiltere, Almanya ve İsviçre en fazla yatırıma sahip ülkelerdir. Hollanda, aynı zamanda dünyanın önde gelen önemli DYY ihraç eden ülkelerinden birisidir.

Tablo 1- Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Gelen Doğrudan Yatırım (milyon \$)	- 309 010	- 333 700	- 275 800	- 219 200	- 187 900	- 86 670	- 51 130
Gelen Doğrudan Yatırım/GSYİH(%)	-26,76	-28,20	-23,00	-17,90	-14,90	-6,60	-3,70
Giden Doğrudan Yatırım (milyon \$)	5 255 200	4 922 000	4 646 000	4 427 000	4 239 000	4 152 000	4 101 000
Gelen Doğrudan Yatırım Stoku (milyon \$)	332 500	- 8 076	- 54 980	- 63 000	- 63 150	- 61 660	- 59 770
Giden Doğrudan Yatırım Stoku (milyon \$)	6 167 200	6 175 000	6 230 000	6 293 000	6 356 000	6 418 000	6 478 000

Kaynak: The Economist Intelligence Unit-EIU

*Tahmini veriler (Ocak 2025)

Hollanda'daki Türk Yatırımları

Hollanda, Türk firmalarının Avrupa pazarına açılmak için en çok tercih ettiği ülkelerden biridir. Bunun en önemli nedeni; Rotterdam ve Amsterdam limanlarının lojistik merkezi olması, AB iç pazarına doğrudan erişim sağlaması ve vergi avantajlarıdır.

- **Türk Hava Yolları, Vestel, Arçelik, Ülker, Eczacıbaşı, TOGG** gibi firmalar Hollanda'da faaliyet göstermekte veya lojistik–dağıtım merkezleri bulundurmaktadır.
- Hollanda'da yaşayan geniş Türk diasporası, özellikle **gıda, tekstil, lojistik ve hizmet sektörlerinde** Türk yatırımlarının artmasını kolaylaştırmaktadır.
- Son dönemde Türk teknoloji girişimleri de Hollanda'yı Avrupa'daki inovasyon

merkezlerine erişim için bir üs olarak kullanmaya başlamıştır.

Hollanda'nın Türkiye'deki Yatırımları

Hollanda, uzun yıllardır Türkiye'nin **en büyük yabancı yatırımcısı** konumundadır. 2002–2023 dönemi itibarıyla Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık **%15–16'sı Hollanda kaynaklıdır**.

- **Enerji, finans, sigortacılık, kimya, tarım, lojistik, gıda işleme ve teknoloji** sektörlerinde Hollanda merkezli şirketlerin Türkiye'de yatırımları bulunmaktadır.
- **ING Bank, Philips, Shell, AkzoNobel, DSM, Heineken** gibi Hollanda kökenli şirketler Türkiye'de uzun yıllardır faaliyet göstermektedir.
- Özellikle **yenilenebilir enerji ve tarım teknolojileri** alanlarında Hollanda'nın Türkiye'deki yatırımlarının önümüzdeki dönemde artması beklenmektedir.

HOLLANDA'DAKİ ETKİNLİK VE FUARLAR

Hollanda'da Türkiye ve Ankara Sanayi Odası üyeleri açısından öne çıkan fuarların başında Rotterdam ve Amsterdam merkezli lojistik, denizcilik ve enerji fuarları gelmektedir. Özellikle Breakbulk Europe (Rotterdam), lojistik, taşımacılık ve ağır yük sektöründe Avrupa'nın en büyük buluşmasıdır ve Türk firmaları için lojistik ve taşımacılık iş birlikleri açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

Enerji sektöründe World Hydrogen Summit & Exhibition (Rotterdam) ve European Utility Week (Amsterdam) öne çıkmaktadır. Bu fuarlar, hidrojen teknolojileri, yenilenebilir enerji ve akıllı şebekeler konularına odaklanmakta olup, ASO üyeleri için enerji ekipmanları, batarya teknolojileri ve dijital çözümler alanında iş birliği fırsatları doğurmaktadır.

Tarım ve gıda sektöründe World Food Expo (Amsterdam), Horecava (Amsterdam) ve GreenTech (Amsterdam) Hollanda'nın önde gelen fuarlarıdır. Gıda işleme makineleri, soğuk zincir teknolojileri, seracılık ve tarım teknolojileri konusunda ASO üyeleri için yeni pazar imkânları sağlamaktadır.

Teknoloji ve inovasyon alanında ise Hannover Messe'nin Hollanda iş birlikleri, IoT Tech Expo Europe (Amsterdam) ve Money20/20 Europe (finansal teknolojiler fuarı, Amsterdam) öne

çıkılmaktadır. Bu etkinlikler, yazılım, elektronik, fintech ve akıllı üretim teknolojilerinde Ankara merkezli firmaların Hollandalı partnerlerle buluşması açısından önemlidir.

ANKARA'DA GERÇEKLEŞTİRİLEN HOLLANDA-TÜRKİYE ETKİNLİKLERİ

Hollanda Krallığı Büyükelçiliği Programları

Hollanda Büyükelçiliği düzenli olarak kültür, sürdürülebilirlik, tarım teknolojileri ve kadın girişimciliği alanlarında hibe programları ve proje çağrıları açmaktadır. Bu programlar çerçevesinde Türk ve Hollandalı kurumların ortak projeleri desteklenmektedir.

Hollanda-Türkiye İş Forumu

İki ülke arasında ekonomik ilişkileri güçlendirmek amacıyla Ankara ve İstanbul'da düzenlenen Hollanda-Türkiye İş Forumları, özellikle lojistik, tarım, enerji ve teknoloji sektörlerinde doğrudan iş bağlantıları kurulmasına katkı sağlamaktadır.

Hollanda Kültür Günleri ve Festivaller

Hollanda'nın Ankara ve İstanbul'da düzenlediği kültürel etkinlikler, sinema, sanat ve müzik alanlarında Türkiye-Hollanda kültürel etkileşimini desteklemektedir. Bu etkinlikler ticari ilişkilerden ziyade kültürel tanıtım boyutuna sahip olsa da iş dünyası için iletişim ağı oluşturma açısından dolaylı katkı sağlamaktadır.

İŞ BİRLİĞİ ALANLARI VE SOMUT ÖNERİLER

• Yeşil Teknoloji ve Enerji Verimliliği

ASO üyesi firmalar, Hollanda'nın hidrojen enerjisi, rüzgâr enerjisi ve döngüsel ekonomi alanındaki tecrübelerinden faydalanabilir. Ankara merkezli firmalar, batarya depolama ve güneş teknolojilerini Hollandalı partnerlerin hidrojen ve offshore rüzgâr enerjisi deneyimleriyle birleştirerek ortak projeler geliştirebilir.

• Lojistik ve Denizcilik

Hollanda'nın Rotterdam Limanı, Avrupa'nın en büyük lojistik merkezi olup Türk firmaları için stratejik bir giriş kapısıdır. ASO üyeleri, lojistik teknolojileri, konteyner taşımacılığı ve akıllı

depolama sistemleri alanında Hollandalı firmalarla iş birliği yapabilir. Breakbulk Europe fuarı kapsamında ASO organizasyonu ile sektörel eşleştirme toplantıları düzenlenebilir.

- **Tarım ve Gıda Teknolojileri**

Hollanda'nın seracılık, tarım teknolojileri ve işlenmiş gıda sektöründeki liderliği, Ankara merkezli gıda işleme ve tarım makine firmaları için önemli iş birlikleri fırsatı doğurmaktadır. ASO üyeleri, Hollanda ile ortak Ar-Ge projeleri geliştirerek tarımsal verimlilik ve gıda işleme teknolojilerinde iş birliği yapabilir.

- **Makine, Elektronik ve Yazılım**

Hollanda, Avrupa'da inovasyon ekosisteminin merkezlerinden biridir. Ankara'nın savunma elektroniği, yazılım ve endüstriyel makine üretiminde güçlü kapasitesi, Hollanda'nın Ar-Ge merkezleriyle birleşerek dijitalleşme, otomasyon ve yüksek teknoloji ürünleri geliştirmeye zemin hazırlayabilir.

- **Sağlık ve Biyoteknoloji**

Hollanda, sağlık teknolojileri ve biyoteknolojide Avrupa'nın öncü ülkelerinden biridir. Ankara merkezli medikal cihaz ve biyoteknoloji firmaları, Hollandalı sağlık merkezleriyle ortak araştırma ve ürün geliştirme projeleri yürütebilir.

- **Eğitim, Fonlama ve Kurumsal İş Birlikleri**

ASO üyeleri, TÜBİTAK ve Avrupa Birliği Horizon Europe fonlarını, Hollanda Araştırma Konseyi destekleriyle birleştirerek ortak projelere finansman sağlayabilir. Bu özellikle enerji dönüşümü, sürdürülebilirlik ve dijital teknolojiler alanlarında kullanılabilir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Hollanda; lojistik, tarım teknolojileri, enerji ve inovasyon alanlarında küresel ölçekte önde gelen bir ülke olup, sürdürülebilirlik ve dijitalleşme odaklı ekonomik yapısıyla öne çıkmaktadır. Türkiye'nin güçlü sanayi altyapısı ve Ankara Sanayi Odası üyelerinin üretim kapasitesi göz önünde bulundurulduğunda, iki ülke arasında stratejik iş birliği için geniş bir potansiyel mevcuttur.

Ankara Sanayi Odası'nın Hollanda Büyükelçiliği, ticaret odaları, araştırma kurumları ve sektörel birliklerle sürdüreceği düzenli temaslar; karşılıklı güçlü yanların eşleştirilmesine ve somut projelerin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Özellikle lojistik–denizcilik sektöründe tedarik zinciri iş birlikleri, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği teknolojilerinde ortak Ar-Ge projeleri, tarım teknolojilerinde ticari iş birlikleri ve inovasyon projelerinde fon eşleştirme modelleri öncelikli alanlar olarak öne çıkmaktadır.

Bu doğrultuda:

- Kısa vadede, Breakbulk Europe ve enerji fuarlarına ASO koordinasyonu ile katılım sağlanması, sektörel eşleştirme toplantılarının yapılması,
- Orta vadede, yenilenebilir enerji, çevre teknolojileri ve akıllı imalat alanlarında pilot projelerin geliştirilmesi,
- Uzun vadede, Ankara merkezli bir “Türkiye–Hollanda Sanayi İş Birliği Platformu”nun kurulması, iki ülke arasındaki iş birliğini kurumsal ve sürdürülebilir hale getirecektir.

Bu yaklaşım, yalnızca iki ülke arasındaki ticaret hacmini artırmakla kalmayacak, aynı zamanda teknoloji transferini hızlandıracak ve Türk sanayisinin yeşil dönüşüm sürecine ivme kazandıracaktır.

Saygılarımızla,